

CONEO

Ideje koje se isplate.

Mesečni Bilten

Maj, 2025.

CONEO.RS

1.

NAJAVLJENE SUBVENCije ZA SAMOZAPOSŁJAVANJE U 2025. – DO 420.000 RSD ZA POKRETANJE BIZNISA

Nacionalna služba za zapošljavanje (NSZZ) najavila je raspisivanje konkursa za subvencije za samozapošljavanje u martu 2025. godine. Nezaposleni koji planiraju pokrenuti vlastiti biznis moći će ostvariti bespovratna sredstva u iznosu od 380.000 RSD, odnosno 420.000 RSD za osobe sa invaliditetom.

Za prijavu je potrebno biti evidentiran na NSZZ, završiti obuku za razvoj biznisa i predati kvalitetan biznis plan. Subvencije se mogu koristiti za kupovinu opreme, uređenje prostora, troškove doprinosa i stručnu edukaciju. Minimalni prag za odobrenje je 65–70 bodova.

2.

KADA PREDUZETNICI GUBE PRAVO NA PAUŠALNO OPOREZIVANJE?

Paušalno oporezivanje je popularan izbor među preduzetnicima zbog jednostavnije administracije i predvidivih troškova, ali njegovo korišćenje ima jasna ograničenja.

GUBITAK STATUSA PAUŠALCA NASTAJE KADA:

- » Prihodi pređu 6 miliona RSD godišnje – gubitak statusa od naredne godine.
- » Promet pređe 8 miliona RSD u 12 meseci – obavezna registracija za PDV i prelazak na vođenje poslovnih knjiga.
- » Dođe do promene vlasničke strukture – npr. ulazak partnera ili osnivanje ortačkog društva.
- » Obavljaju se delatnosti koje su isključene iz paušalnog sistema (npr. trgovina, ugostiteljstvo, marketing, promet nekretnina).

Redovno praćenje uslova i prihoda je ključno kako bi se izbegle posledice i zadržao status paušalca.

3.

ESG U SRBIJI: OD USKLAĐENOSTI DO KONKURENTSKE PREDNOSTI

Kako principi ESG-a (ekološki, društveni i upravljački aspekti poslovanja) dobijaju sve veći značaj globalno, ni kompanije u Srbiji nisu izuzetak. Iako Srbija još nije usvojila sveobuhvatan ESG zakonodavni okvir sličan evropskim direktivama CSRD ili SFDR, važeći nacionalni propisi i rastuća međunarodna očekivanja već oblikuju obaveze — i otvaraju nove poslovne prilike.

ŠTA POKREĆE PROMENE U SRBIJI?

- » Ekologija: Kompanije moraju poštovati stroge propise o emisijama, otpadu, zaštiti voda i vazduha, usklađene sa EU standardima.
- » Društveni aspekt: Zakoni o radu, zabrani diskriminacije i zaštiti zdravlja i bezbednosti na radu zahtevaju jače politike uključivanja, dobrobiti zaposlenih i zaštite podataka.
- » Upravljanje: Od kompanija, posebno onih koje traže međunarodne investicije ili partnere, sve se više očekuje etično upravljanje, mere protiv korupcije i transparentnost na nivou upravnih tela.

ZAŠTO JE VAŽNO:

Čak i bez direktne primene CSRD-a, srpske kompanije koje posluju sa EU partnerima ili učestvuju u akvizicijama sve češće podležu ESG dubinskoj analizi. Nepoštovanje više nije samo pravni — već i poslovni rizik.

ŠTA MOŽETE DA URADITE VEĆ SADA:

- » Analizirajte usklađenost vašeg poslovanja sa ESG principima
- » Ažurirajte interne politike u skladu sa važećim i nadolazećim standardima
- » Obučite zaposlene o ESG odgovornostima
- » Potražite stručnu podršku za snalaženje u lokalnim i međunarodnim ESG zahtevima

4.

IZMENJEN ZAKON O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Izmenjeni Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu – usvojen 2023. godine – stupa u punu primenu od 7. maja 2025. Poslodavci koji ne ispune obaveze očekuju značajne kazne, uključujući novčane kazne preko 1,5 miliona dinara.

KLJUČNE NOVINE KOJE MORATE ZNATI:

- Rad od kuće i na daljinu sada je obuhvaćen: Procena rizika je obavezna za sve radne sredine, uključujući i kućne kancelarije. Poslodavci moraju obezbediti standarde bezbednosti i uključiti zaposlene u proces.

- Obavezni lekarski pregledi: Redovni zdravstveni pregledi, usklađeni sa rizicima radnog mesta, sada su obavezni – posebno za visoko rizična zanimanja (rad na visini, hemikalije, elektroinstalacije).

- Obuka je obavezna: Obuke iz oblasti bezbednosti moraju biti kontinuirane – za sve zaposlene, a posebno za rukovodioce. Dodatna obuka obavezna je nakon ozbiljnih ili fatalnih povreda.

- Rad na visini: Definisan kao rad na visini preko 2 metra. Poslodavci su dužni da obezbede zaštitnu opremu, sisteme za prevenciju i protokole za hitne slučajeve.

- Vođenje evidencije: Poslodavci moraju voditi elektronsku evidenciju o rizičnim poslovima, povredama, profesionalnim oboljenjima i izloženosti biološkim rizicima.

- Fokus na građevinu: Zakonski su definisani detaljni planovi bezbednosti gradilišta, zaštita životne sredine i obavezna primena lične zaštitne opreme.

- Simboli inspekcije: Crvena traka na gradilištu znači zvaničnu obustavu rada zbog bezbednosnih propusta.

5.

STROŽE KONTROLE ZA MENJAČNICE – IZMENE ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU STUPILE NA SNAGU

Od 14. marta 2025. godine, u Srbiji su na snazi izmene Zakona o deviznom poslovanju koje uvode stroži nadzor, obavezno vođenje digitalne evidencije i oštrije kazne – posebno za ovlašćene menjače.

ŠTA JE NOVO:

- » Narodna banka Srbije (NBS) sada vodi javni elektronski registar ovlašćenih menjačnica.
- » Sve promene u registracionim podacima moraju se prijaviti odmah.

NOVI SISTEM SANKCIJA

- Pisana upozorenja za manje prekršaje
- Nalozi za usklađivanje za ozbiljnija kršenja
- Privremeno oduzimanje dozvole (do 30 dana) za teža kršenja
- Novčane kazne od 100.000 do 3.000.000 RSD za pravna lica i od 50.000 do 2.000.000 RSD za preduzetnike
- Kazne mogu biti i veće ako 10% godišnjeg prihoda prelazi ove iznose

GUBICI DOZVOLE NA NAJMANJE 5 GODINA MOGUĆI SU U SLEDEĆIM SLUČAJEVIMA:

- Ako menjačnica ne počne sa radom u roku od 30 dana
- Ako je dozvola dobijena lažnim podacima
- U slučaju kršenja zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma

Bivšim vlasnicima i direktorima takvih firmi zabranjen je ponovni ulazak u posao tokom trajanja zabrane.

NOVA OVLAŠĆENJA INSPEKCIJE

- Inspektori mogu privremeno oduzeti devize, čekove, digitalnu imovinu ili dokumentaciju ako postoji sumnja na nelegalne transakcije
- Nadležni organi mogu trajno oduzeti nezakonito stečenu imovinu

NBS ima rok od 3 meseca da donese detaljne podzakonske akte. Do tada važe stara pravila, osim u delovima koji su u suprotnosti s novim zakonom.

6.

KADA NASTAJE PRAVO NA ODBITAK ULAZNOG POREZA NA ELEKTRONSKOJ FAKTURI?

Od 2025. godine, primenom Zakona o porezu na dodatu vrednost (ZPDV) i Zakona o elektronskom fakturisanju dodatno se preciziraju uslovi pod kojima obveznici PDV-a mogu ostvariti pravo na odbitak ulaznog poreza – posebno kada su u pitanju elektronske fakture.

Ključno pravilo je: pravo na odbitak ulaznog poreza može se ostvariti isključivo na osnovu prihvaćene elektronske fakture, a ne samo njenim prijemom. To znači da samo prijem fakture nije dovoljan – neophodno je da je elektronska faktura zvanično prihvaćena putem sistema e-faktura, u skladu sa zakonom.

KADA SE MOŽE OSTVARITI PRAVO NA ODBITAK?

- Ako je elektronska faktura prihvaćena do dana koji prethodi podnošenju poreske prijave (a najkasnije do 10. u mesecu za prethodni poreski period), pravo na odbitak se ostvaruje za taj poreski period.
- Ukoliko se faktura prihvati nakon tog roka, pravo na odbitak se prenosi u sledeći poreski period.

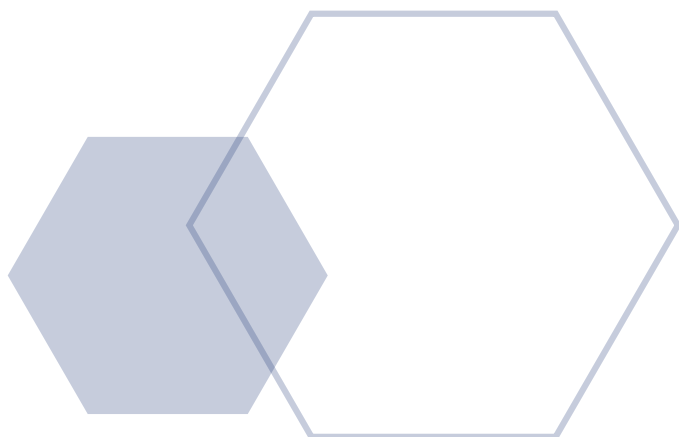
KADA SE MOŽE OSTVARITI PRAVO NA ODBITAK?

Ako se pravo na odbitak ulaznog poreza prijavi pre prihvatanja elektronske fakture, poreski obveznik je dužan da plati kamatu na razliku do iznosa koji bi dospeo bez tog odbitka. Kamata se obračunava po zakonskoj kamatnoj stopi – referentnoj kamatnoj stopi NBS + 10 procentnih poena.

KLJUČNI USLOV

Prema članu 28 ZPDV: elektronska faktura se takođe smatra fakturom – ali samo ako je prihvaćena. U slučaju prekida u radu sistema eFaktura, faktura se smatra isporučenom tek kada sistem ponovo bude operativan.

Pravilno tumačenje i evidentiranje trenutaka prihvatanja elektronskih faktura je od najveće važnosti za tačan obračun PDV-a, izbegavanje kamata i poštovanje poreskih zakona. Preporučuje se svim poreskim obveznicima da pažljivo prate status elektronskih faktura u SEF sistemu i blagovremeno podnose poreske prijave.

7.

RAD UZ PENZIJU: ZAKON DOZVOLJAVA, ALI POD JASNO DEFINIRANIM USLOVIMA

Zakonodavni okvir u Srbiji sve više prepoznaje fleksibilnije modele rada nakon ostvarivanja prava na penziju. Iako je osnovno pravilo i dalje da se pravo na penziju stiče tek nakon prestanka osiguranja, određene kategorije osiguranika mogu nastaviti s radom bez obustave isplate penzije.

KOME JE RAD UZ PENZIJU DOZVOLJEN?

Pravo na istovremeni rad i korišćenje penzije imaju preduzetnici, hranitelji, lica angažovana po osnovu ugovora o delu, kao i izabrana i imenovana lica. Važno je naglasiti da između početka isplate penzije i nastavka rada mora postojati razlika od najmanje jednog dana.

KOJI SU IZUZECI?

Korisnici invalidskih i porodičnih penzija obavezni su da prekinu osiguranje. Za porodične penzionere važi da isplata prestaje za vreme trajanja bilo kakvog radnog angažmana, uključujući i povremene poslove.

REOBRAČUN PENZIJE NAKON RADA

Penzioneri koji su nakon sticanja penzije radili najmanje 12 meseci mogu zahtevati ponovni obračun penzije, ali samo uz prethodni prekid osiguranja. Pravo na reobračun ne priznaje se retroaktivno – datum prestanka osiguranja mora biti zvanično evidentiran.

Zbog brojnih izuzetaka i specifičnih slučajeva, preporučuje se pravovremena konsultacija s relevantnim institucijama kako bi se izbegle eventualne nepravilnosti u ostvarivanju prava.

8.

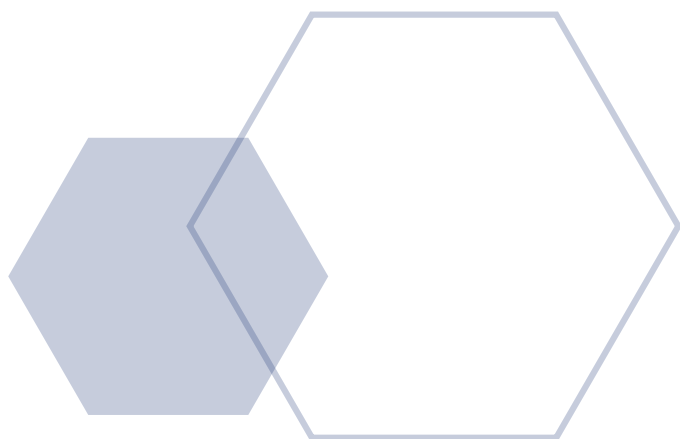
PRINUDNA NAPLATA POTRAŽIVANJA: ŠTA PREDUZETNICI TREBA DA ZNAJU

U slučaju neplaćenih faktura, poverioci mogu pokrenuti postupak prinudne naplate podnošenjem predloga za izvršenje nadležnom sudu. Potrebno je priložiti fakture i dokaz da je dužnik primio račun – putem potpisa, poštanske potvrde ili eFakture.

Nakon što sud donese rešenje o izvršenju, predmet preuzima javni izvršitelj. Naplata se može vršiti sa tekućeg računa, iz zarade, penzije, pokretne ili nepokretne imovine. Preporuka pravnika je da se prethodno proverí da li dužnik poseduje imovinu iz koje se dug realno može naplatiti.

U slučaju uspešnog postupka, poverilac ima pravo na zakonsku zateznu kamatu, sve troškove postupka i dodatnu naknadu od 20.000 dinara zbog kašnjenja u plaćanju. Prednost u naplati ima poverilac koji prvi pokrene izvršni postupak, bez obzira na datum nastanka duga.

Za dodatnu pravnu sigurnost i procenu isplativosti postupka, preporučuje se konsultacija sa pravnikom.

CONEO

Ideje koje se isplate.

Mesečni Bilten

Maj, 2025.

CONEO.RS

KONTAKT

CONEO – Revizija d.o.o. BEOGRAD

Knez Mihailova 22,
Belgrade, 11000, Serbia

+385 11 3039104

www.coneo.rs

Christian Braunig Managing Partner

e-mail

Nevenka Petrović Director

e-mail